

Omgang met Ecologische werkprotocollen bij inrichting door zelfrealisatoren

Aanleiding

Voor het veenweidegebied Krimpenerwaard is een gebiedsovereenkomst gesloten waarin verschillende overheden afspraken hebben gemaakt over natuurontwikkeling, waterbeheer, landbouw, en recreatie & toerisme. Natuurontwikkeling in het kader van Natuurnetwerk Nederland (NNN), gecombineerd met het creëren van een bijpassend robuust en duurzaam watersysteem in het kader van de Kaderrichtlijn Water (KRW), zijn hierbij leidend.

In dat kader wordt in de Krimpenerwaard gewerkt aan de realisatie van het Natuurnetwerk Nederland. In het gebied zal 2250 hectare een natuurdoelstelling krijgen. Deze oppervlakte is verspreid gelegen in verschillende polder(delen) binnen de Krimpenerwaard.

De nadruk ligt op de realisatie van waternatuurdoelen, weidevogel- en botanische doelen alsmede de realisatie van een robuuste ecologische verbinding die samenhang heeft met de NNN in omringende regio's.

De natuur wordt voor een deel gerealiseerd door particuliere grondeigenaren, de zogenaamde “zelfrealisatoren” die op hun eigendom, en in sommige gevallen op in pacht verkregen percelen in provinciaal eigendom, zelf de natuur gaan inrichten en beheren.

Programmabureau Veenweiden Krimpenerwaard verzorgt in opdracht van de Stuurgroep Veenweiden Krimpenerwaard de realisatie van de natuurinrichting op de overige provinciale eigendommen en de percelen in eigendom en beheer bij de Stichting het Zuid-Hollands Landschap.

Met de zelfrealisatoren zijn afspraken gemaakt over faciliterende zaken die door het Programmabureau Veenweiden Krimpenerwaard zullen worden verzorgd. Eén van deze aspecten betreft het onderdeel Flora en Fauna Omgevingswet. In deze memo wordt ingegaan op dit specifieke onderwerp.

Wettelijk belang en alternatieven afweging

Het wettelijk belang op grond waarvan de werkzaamheden plaatvinden betreft: **‘bescherming flora en fauna’**. Het inrichtingsplan Krimpenerwaard (2019), waar het definitief ontwerp van de deelgebieden op is gebaseerd, is verankerd in het bestemmingsplan van de gemeente Krimpenerwaard en het natuurbeheerplan van de provincie Zuid-Holland. Aankoop van gronden en zelfrealisatie door grondeigenaren heeft onderdeel uitgemaakt van de voorbereidende fasen. Verplaatsing en / of aanpassen van begrenzing van het NNN gebied is op basis van bovenstaande niet meer mogelijk. Ecologisch gezien wordt verschuiving naar andere delen niet gezien als een wijziging van effecten of verbetering van de potenties. Mogelijke effecten vanuit de verschillende invalshoeken zullen ook in andere delen van de Krimpenerwaard in gelijke mate optreden. De locatie kan ook mede daarom niet worden gewijzigd.

- **Geconcludeerd wordt dat er geen andere bevredigende oplossing mogelijk of alternatief mogelijk is voor de geplande ontwikkeling.**

Voor het project, onderdeel Cluster B, is gekozen te werken conform de; “Gedragscode Stadswerk-onderdeel Ruimtelijke Ontwikkeling”, versie 1 juni 2025. Voor daarvoor relevante soorten is de vergunningprocedure gevolgd. Voor Cluster B betreft dit uitsluitend de soorten Heikikker en Platte schijfhoren.

De vergunning voor deze soorten is verleend door Omgevingsdienst Haaglanden per 08 juli 2025 met kenmerk ODH1324939, zaaknummer 01122125. Voor deze soorten gelden soort specifieke ecologische werkprotocollen die als afzonderlijke pagina zijn toegevoegd.

Bij soorten die binnen de reikwijdte van de Gedragscode vallen, wordt gewerkt onder de voorwaarden uit de Gedragscode. Hiervoor is geen vergunning aangevraagd.

Vanuit het zorgvuldigheidsbeginsel geldt de specifieke zorgplicht op alle in Nederland in het wild levende dieren en plantsoorten van toepassing (art. 1.2 tot 1.7 & art. 11.27 Bal uit de OW). Ook dit wordt geborgd via een ecologisch werkprotocol.

Implementatie Flora en Fauna Omgevingswet vanuit het Programmabureau Veenweiden Krimpenerwaard

Met betrekking tot de Omgevingswet, onderdeel Flora en Fauna is de Omgevingsdienst Haaglanden het bevoegd gezag. Programmabureau Veenweiden Krimpenerwaard heeft diverse malen overleg gevoerd en is tot afstemming gekomen met de Omgevingsdienst.

Afgesproken is een deel van de werkzaamheden onder de gedragscode “Stadswerk, onderdeel ruimtelijke ontwikkeling” uit te voeren. Bij het werken onder een gedragscode kan voor een groot aantal soorten zonder vergunning procedure worden gewerkt, mits volgens een ecologisch werkprotocol wordt gewerkt. Voor de niet onder de gedragscode vallende soorten die zijn vastgesteld in het gebied is de reguliere vergunning procedure voor een Flora en Fauna activiteit gevolgd.

Het Programmabureau verzorgt de implementatie van de gedragscode voor het gehele voor natuur begrensde gebied binnen de NNN begrenzing Krimpenerwaard. Zelfrealisatoren realiseren vanuit een opdracht vanuit de Provincie Zuid-Holland de werkzaamheden. Zij fungeren hiermee in feite als aannemer die werkt in opdracht van het Programmabureau / de Provincie Zuid-Holland, waarmee het werken onder de regeling zoals besproken door het Programmabureau is geborgd.

Vorbereidende werkzaamheden

Ter voorbereiding op de werkzaamheden heeft in opdracht van het Programmabureau een voortoets Flora en Fauna plaatsgevonden voor Cluster B gebieden (Bilwijk, Veerstalblok/Het Beijersche en Graafkade). Hierbij zijn per NNN deelgebied / polder de (mogelijk) aanwezige soorten op basis van bureauonderzoek en habitattoets bepaald (Terlouw R.J.S., 2023).

Op basis van de uitkomsten van deze voortoets is bepaald voor welke soorten aanvullend soort specifiek onderzoek noodzakelijk werd geacht en waar volgens de genoemde gedragscode en ecologische werkprotocollen dient te worden gewerkt.

De noodzakelijk geachte onderzoeken zijn in 2021 tot 2025 uitgezet bij verschillende ecologisch adviesbureaus en conform de standaard methodiek voor de betreffende soorten uitgevoerd.

De beschikbare informatie en resultaten uit het aanvullend onderzoek zijn de basis geweest om te bepalen voor welke soorten een vergunning dient te worden aangevraagd en voor welke soorten volgens de gedragscode Stadswerk, versie 2025 wordt gewerkt. Daarnaast is bepaald waar voortkomend uit de gedragscode en/of gewenst vanuit het zorgplicht artikel in de Omgevingswet (Ow) en het Besluit activiteitenplan Leefomgeving (Bal) zal worden gewerkt volgens ecologische werkprotocollen. De volgende ecologische werkprotocollen zijn daarbij onderscheiden.

Protocol nr.	Protocol titel	versie	datum	Auteur
VW-KW 01	Procedurale voorwaarden	V-2	Juli 25	Bui-TeGewoon
VW-KW 02	Werkperioden en algemene voorwaarden	V-2	Juli 25	Bui-TeGewoon
VW-KW 03	Zorgvuldigheidsbeginsel Wnb	V-2	Juli 25	Bui-TeGewoon
VW-KW 04	Uitvoering gereedmaken in te richten percelen/terrein	V-2	Juli 25	Bui-TeGewoon
VW-KW 05	Vervallen, i.v.m. pompbaggerwerken via Provincie Zuid-Holland onder eigen protocol			
VW-KW 06	Onderhoudsbaggerwerken – versie kraan	V-2	Juli 25	Bui-TeGewoon
VW-KW 07	Snoeien, dunnen, rooien van opgaande beplanting	V-2	Juli 25	Bui-TeGewoon
VW-KW 08	Herprofilering van watergangen en graven nieuw water	V-2	Juli 25	Bui-TeGewoon
VW-KW 09	Plaatsen van vooroeververdedigingen	V-2	Juli 25	Bui-TeGewoon
VW-KW 10	Profileren van oevers	V-2	Juli 25	Bui-TeGewoon
VW-KW 11	Plaggen van perceeldelen, aanleg van plasdras	V-2	Juli 25	Bui-TeGewoon
VW-KW 12	Ophogen van perceeldelen / aanleg van paden en kaden	V-2	Juli 25	Bui-TeGewoon
VW-KW 13	Aanleg van bruggen	V-2	Juli 25	Bui-TeGewoon
VW-KW 14	Aanleg van dammen	V-2	Juli 25	Bui-TeGewoon
VW-KW 15	Aanplant van watervegetaties	V-2	Juli 25	Bui-TeGewoon
VW-KW 16	Aanplant riet en grote helofyten	V-2	Juli 25	Bui-TeGewoon
VW-KW 17	Omgang met platte schijfhoren	V-2	Juli 25	Bui-TeGewoon
VW-KW 18	Omgang met amfibieën algemeen	V-2	Juli 25	Bui-TeGewoon
VW-KW 19	Leefgebied van de heikikker	V -1	Juli 25	Bui-TeGewoon
VW-KW 20	Boerenwaluwen onder bruggen	V-2	Juli 25	Bui-TeGewoon
VW-KW 21	Omgang met dotterbloemen in te vergraven oevers	V-2	Juli 25	Bui-TeGewoon
VW-KW 22	Omgang met ruige dwergvleermuis	V-2	Juli 25	Bui-TeGewoon

Werkzaamheden en soort specifieke voorwaarden

Om gebruik te kunnen maken van de door het Programmabureau met de Omgevingsdienst overeengekomen aanpak m.b.t. de vergunningen, de gedragscode Stadswerk en de ecologische werkprotocollen moet volgens de gemaakte afspraken en voorwaarden worden gewerkt.

Dit betekent dat:

1. De zelfrealisator goed kennis dient te nemen van de afspraken en voorwaarden uit de vergunning, de gedragscode en/of het ecologisch werkprotocol;
2. Hij of zij deze afspraken ter kennis dient te brengen van zijn aannemer en uitvoerend personeel (bijvoorbeeld door een Kick-off ecologie te verzorgen / laten verzorgen door een ecooloog);
3. Aantoonbaar dient te werken conform voorwaarden uit vergunning, de gedragscode en/of het ecologisch werkprotocol (verslaglegging conform format);
4. De zelfrealisator zorg moet dragen voor ecologische werkbegeleiding, dan wel op afroep beschikbaarheid van een ecooloog dient te regelen (de ecologische begeleiding is in het merendeel van de kostenramingen t.b.v. de SKNL-beschikkingen opgenomen en in dat geval op basis van werkelijk gemaakte kosten declarabel bij de eindafrekening van de werkzaamheden);
5. Een opleveringsdocument werken volgens gedragscode Flora en Fauna aan te leveren na afronding van het werk.